

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА“

Приета от ФС (протокол №/ дата): №9/ 23.04.2020 г.

Приета от КС (протокол №/ дата): №6/ 25.02.2020 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “БОРСОВИ ОПЕРАЦИИ”

ЗА СПЕЦ: „Бизнес икономика“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВА- РЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Виолета Димитрова)

2.
(гл. ас. д-р Виолета Петева)

Ръководител катедра:
„Икономика и управление на търговията“ (доц. д-р Виолета Димитрова)

I. АНОТАЦИЯ

Борсовите операции и борсовата търговия представляват голямо и вълнуващо предизвикателство за тези, които желаят да усвоят тази сложна проблематика, както в теоретичен, така и в практически аспект. В съвременните условия на непрестанни промени и несигурност на средата, борсовият пазар се променя изключително бързо, като това се отнася в еднаква степен за стоковите и за фондовите борси. Инвестиционната среда на борсата може да се промени рязко, в резултат на неблагоприятни фактори от различен характер. Но, също така, инвестиционната среда се променя перманентно, под влиянието на икономическия растеж, технологиите, иновациите, различните регулации и др.

След завършване на лекционния курс по „Борсови операции“, студентите ще придобият знания относно: същността на борсите като организиран пазар, тяхното възникване и историческо развитие, теоретичните концепции за финансовите пазари и различните видове финансови активи. Също така, студентите ще се запознаят със състоянието на борсовата търговия в България, с правната регламентация и организация на „БФБ -София“ АД и „ССБ“ АД. Студентите ще формират знания и умения за механизма на извършване на различните борсови сделки, в т.ч. фючърсни, хеджингови и опционни, както и за различните видове борсови стратегии. Ще се разгледат извънборсовите пазари като конкурентни структури на борсовия пазар, а също така – съвременните алтернативни системи за търговия.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ОРГАНИЗИРАНИ ПАЗАРИ		4	4	
1.1	Същност и особености на организирани пазари. Видове организирани пазари			
1.2	Стоковите тържища като организирани пазари			
1.3	Аукциони. Панаири и изложения			
1.4	Същност на борсата като организиран пазар			
1.5	Историческо развитие на борсовата търговия			
ТЕМА 2. ВИДОВЕ БОРСИ		6	6	
2.1	Функции на съвременните борси			
2.2	Основни критерии за класификация на борсите и видове борси			
2.3	Стокови борси. История на възникване. Световни стокови борси			
2.4	Финансови пазари: същност, специфика на финансовите активи, видове финансови активи			
2.5	Видове финансови пазари: парични и капиталови, първични и вторични, борсови и извънборсови			
2.6	Световни фондови борси			
ТЕМА 3. БОРСОВАТА ТЪРГОВИЯ В БЪЛГАРИЯ		4	4	
3.1	Историческо развитие на стоковите и фондовите борси в България			
3.2	Софийска стокова борса: правна регламентация и структура;			

	хранителни и индустриални стоки, търгувани на „ССБ“ АД			
3.3	Българска фондова борса: правна регламентация, организационна структура, правила за членство, правила за допускане до търговия			
3.4	Финансови активи (инструменти), търгувани на „БФБ – София“ АД			
ТЕМА 4. БОРСОВИ СДЕЛКИ		4	4	
4.1	Видове борсови сделки. Механизъм на сключване			
4.2	Сделки с налични борсови активи (spot сделки). Форуърд сделки			
4.3	Сделки с фючърсни контракти (фючърси). Предпоставки за развитие на фючърсните пазари, предимства			
4.4	Механизъм на борсовата търговия с фючърси			
4.5	Ценообразуване на фючърсните контракти			
ТЕМА 5. ХЕДЖИНГ И ХЕДЖИНГОВИ СДЕЛКИ		3	3	
5.1	Същност и значение на хеджинга за развитието на фючърсната търговия			
5.2	Видове хеджингови сделки: къс и дълъг хеджинг			
5.3	Спекулативни стратегии с фючърси. Роля на спекулантите на фючърсните пазари			
ТЕМА 6. ОПЦИОННИ СДЕЛКИ		3	3	
6.1	Същност и характеристики на опционните сделки			
6.2	Видове опционни сделки: опция за покупка и опция за продажба			
6.3	Основни групи опционни стратегии			
ТЕМА 7. ФОНДОВИ БОРСИ		3	3	
7.1	Съвременни концепции за същността на фондовите борси			
7.2	Функции на фондовите борси: сигнална, информационна, създаване и поддържане на устойчив пазар			
7.3	Системи за борсова търговия: аукционна система (непрекъснат и прекъснат аукцион) и дилърска система			
ТЕМА 8. КОНКУРЕНТНИ ПАЗАРНИ СТРУКТУРИ		3	3	
8.1	Предпоставки за развитието на конкурентни структури на фондовите борси			
8.2	Извънборсови пазари (Over the Counter Markets – OTC Market). NASDAQ – първата електронна платформа за търговия с ценни книжа			
8.3	Алтернативни системи за търговия: електронни комуникационни мрежи (ECNs) и многостранни системи за търговия (MTFs)			
8.4	Промени и предизвикателства в борсовата търговия			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Домашна работа	2	40
1.2.	Тест	2	30
Общо за семестриален контрол:		4	70
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (писмен, с отворени и тестови въпроси)	1	50
Общо за сесиен контрол:		1	50
Общо за всички форми на контрол:		5	120

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Трайков, Хр. Финансов мениджмънт в търговията. изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2014 г.
2. Георгиев, Л., Вълканов, Н. Финансово посредничество. изд. къща „Стено“, Варна, 2014
3. Сълова Н., Трайков, Хр., Петева, В. и др. Развитие на търговията в България – състояние, проблеми и предизвикателства. изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2014 г.
4. Недев, Т., Борси и борсови сделки. унив. изд. „Стопанство“, София, 2008

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Търговия 4.0 – наука, практика и образование. Сборник с доклади от международна научна конференция, изд. “Наука и икономика”, ИУ – Варна, 2018
2. Петева, В. Глобални и регионални рискове за икономиката и търговията в България //Известия на Съюза на учените – Варна, серия „Икономически науки“, 2015, с. 73-78
3. Ковачева, В. Организиран пазар и борсова търговия. изд. „Тракия-М“, София, 2005
4. Трайков, Хр. Борсова търговия. изд. "Наука и икономика", ИУ-Варна, 2004 г.
5. Закон за публично предлагане на ценни книжа
6. Закон за стоковите борси и тържища
7. Правилник на „Българска фондова борса – София“ АД

02. 2020